

Regionplan Agder 2030

Høringsutkast

Handlingsprogram

for perioden 2019-2022

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Vest-Agder
fylkeskommune

Dette dokumentet er utkast til første handlingsprogram for Regionplan Agder 2030 og sendes på høring samtidig med utkast til planen.

Hovedmålet for Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Planen har i tillegg 26 delmål.

Handlingsprogrammet er en oversikt over tiltak som skal gjennomføres for å realisere hovedmålet og delmålene i Regionplan Agder 2030, samt forslag til aktører som har ansvar for eller må samarbeide om gjennomføringen.

Tiltakene i handlingsprogrammet er basert på innspill fra de fem tematiske arbeidsgruppene som har utarbeidet forslag til regionplanen. Gruppene besto av representanter fra kommuner fra alle delregioner på Agder, Fylkesmannen, Universitetet i Agder, Aust-Agder fylkeskommune og Vest-Agder fylkeskommune, m. fl. Gruppene har arbeidet med følgende tema:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse
- Transport og kommunikasjon
- Kultur

Flere av tiltakene i handlingsprogrammet må konkretiseres ytterligere. I tillegg må ressursbehovet avklares. Det er derfor planlagt en årlig rullering av handlingsprogrammet, i dialog med kommuner, regionråd, regional stat og andre samfunnsaktører. I rulleringen vil det avklares nærmere hvilke tiltak aktørene skal samarbeide om og hvor mye ressurser som skal legges inn.

Den første rulleringen av handlingsprogrammet gjennomføres i 2020. Denne rulleringen skal det legges spesiell vekt på, for å få en god prosess med de nyvalgte fylkes- og kommunepolitikere om hvilke tiltak som skal prioriteres.

Handlingsprogrammet for Regionplan Agder 2030 må ses i sammenheng med Klimaveikart Agder¹ som ble lansert i 2018, og Veikart for bedre levekår i Agder² som er under utarbeidelse. Oppfølging og gjennomføring av tiltakene i veikartene er viktig for å oppnå hovedmålet i regionplanen.

I tillegg vil samarbeids- og utviklingsavtalene mellom fylkeskommunen og kommunene på Agder være et viktig instrument for konkretisering og forpliktende oppfølging av regionplanen.

En god gjennomføring av Regionplan Agder 2030 forutsetter at fylkeskommunen, kommunene, regional stat og andre aktører, forankrer oppfølgingen i egne styringsdokumenter og budsjettprosesser, f. eks. kommuneplaner, strategidokumenter og handlingsprogram/økonomiplan. Fylkeskommunen skal utarbeide måleindikatorer for å følge med på måloppnåelsen frem til 2030.

Det foreslås å videreutvikle den etablerte samarbeidsstrukturen for gjennomføring av regionplanen som i dag består av Sørlandsrådet, rådmannsgruppen, faggrupper og regionale koordineringsgrupper.³ Strukturen skal evalueres i 2019, og denne evalueringen vil legge grunnlag for den videre utviklingen.

---

¹ <https://www.austagderfk.no/tjenester/klima-og-miljo/klimaveikart>

² <http://www.regionplanagder.no/aktuelt/status-for-veikart-for-bedre-levekaar-i-agder/>

³ Se <http://www.regionplanagder.no/om-oss/>

ATTRAKTIVE OG LIVSKRAFTIGE BYER, TETTSTEDER OG DISKTRIKTER

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
A1. Det er attraktive og varierte bo- og arbeidsmarkeder i hele Agder.	A1-1. Styrke plankompetanse, tverrsektoriell samhandling og inkludering av befolkningen i stedsutvikling (utarbeide, fastsette og gjennomføre et opplæringsprogram for kommunale planleggere).	Fylkeskommunen, Fylkesmannen
	A1-2. Løfte deler av Agder med levekårsutfordringer og lav sysselsettingsgrad (ta i bruk egnete tiltak fra Veikart for bedre levekår).	Fylkeskommunen, kommunene
	A1-3. Utvikle samarbeidsarenaer for lokal steds- og næringsutvikling mellom offentlig sektor, akademia, næringsliv og innbyggere.	Fylkeskommunen, akademia, kommunene, staten, næringslivet
	A1-4. Ivareta næringslivets behov for areal, og legge til rette for at virksomheter med mange besøkende lokaliseres i sentrumsområder.	Kommunene, fylkeskommunen
	A1-5. Følge opp Folkehelsestrategi for Agder i kommunale planer og strategier.	Fylkeskommunen, kommunene
A2. Byer, tettsteder og bygdesentre er utviklet kompakt og med kvalitet. Stedene har gode og inkluderende bomiljøer og møteplasser.	A2-1. Øke kompetansen om fortetting, gjenbruk av utbygde arealer, og stedsutvikling som bygger på kvaliteter, lokale fortrinn og utviklingsmuligheter (f. eks. arrangere konferanse og opplæringstiltak om tematikken).	Fylkeskommunen, kommunene
	A2-2. Gjennomføre områdeløft og nærmiljøutvikling på lokale steder med levekårsutfordringer.	Kommunene, fylkeskommunen
	A2-3. Vektlegge stedsutvikling ved investeringer i nye, offentlige bygg.	Fylkeskommunen, stat, kommunene
	A2-4. Lokalisere nye boliger og tjenestetilbud slik at flest mulig har gang- eller sykkelavstand til daglige gjøremål.	Kommunene, fylkeskommunen
	A2-5. Legge til rette for barnefamilier og sikre tilgang til barnehage og skole i sentrumsområder.	Kommunene, fylkeskommunen
	A2-6. Legge til rette for økt innbyggermedvirkning i stedsutvikling.	Kommunene, fylkeskommunen
	A2-7. Utvikle aktiviserende, trygge og inkluderende uterom og sosiale møteplasser.	Kommunene

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
	A2-8. Sikre grøntområder og bynære vassdrag, og skape gode koblinger mellom møteplasser og nærturområder.	Kommunene, fylkeskommunen
	A2-9. Bruke kunst, kultur og idrett for å øke steds kvalitet og skape folkeliv.	Kommunene, fylkeskommunen
A3. Kommunesentrene har et variert arbeidsliv, tjeneste- og opplevelsestilbud.	A3-1. Vitalisere nærings-, tjeneste- og handelsaktivitet i sentrum tilpasset fremtidens arbeidsmarked, tjenestebehov og handelsmønster.	Kommunene, fylkeskommunen
	A3-2. Utvikle steder med funksjonsblanding av boliger, arbeidsplasser og tjenestetilbud.	Kommunene, fylkeskommunen
A4. Flere har tilgang på bolig og bomiljø tilpasset sin livssituasjon.	A4-1. Øke kunnskap om utvikling av nye boligtyper, boformer og bomiljø (f. eks. arrangere en konferanse om temaet).	Fylkeskommunen, Husbanken, næringslivet
	A4-2. Utvikle varierte boliger og tjenester tilpasset befolkningens behov for å bo i eget hjem så lenge som mulig.	Kommuner, utbyggere
	A4-3. Utvikle boliger med tilgang til utvendige og innvendige felles møteplasser.	Kommuner, utbyggere
	A4-4. Utvikle inkluderende og trygge boliger og bomiljø som ivaretar varierte behov knyttet til husholdningsstørrelse, alder, kjøpekraft og livssituasjon.	Kommuner, utbyggere

VERDISKAPING OG BÆREKRAFT

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
V1. Flere vekstkraftige små og mellomstore bedrifter er etablert.	V1-1. Øke bruk av innovative offentlige anskaffelser.	Kommuner, fylkeskommunen, Offentlig Fellesinnkjøp på Agder (OFA)
	V1-2. Ta inn entreprenørskap i hele utdanningsløpet.	Fylkeskommune, Ungt Entreprenørskap Agder, Universitetet i Agder, kommuner
	V1-3. Tilpasse virkemidler for innovasjon etter brukernes behov.	Fylkeskommunen, kommuner, regioner, Innovasjon Norge, andre virkemiddelaktører, næringshager, m.fl.
	V1-4. Øke deltakelse i internasjonale samarbeidsprosjekter og forskningsprogrammer.	Fylkeskommunen, Sørlandets europakontor, Universitetet i Agder
V2. Det er høyere sysselsettingsvekst enn i landet for øvrig, med fokus på nye potensialer for bærekraftig verdiskaping.	V2-1. Mobilisere næringslivet til økt forskning, utvikling og innovasjon.	Fylkeskommunene, Regionalt forskningsfond Agder, Forskningsrådet, Innovasjon Norge, klynger og nettverk
	V2-2. Legge til rette for kompetanseoverføring mellom bedriftsnettverk og klynger, og styrke samskaping med regionale forskningsmiljøer.	Fylkeskommunen, klynger og nettverk, Universitetet i Agder, regionale forskningsmiljøer
	V2-3. Utvikle velferdsteknologiske løsninger.	Universitetet i Agder, fylkeskommunen, kommuner, næringsliv, forskningsmiljøer, helsesektor
V3. Næringsstrukturen er mer variert og preget av godt samarbeid med akademia og offentlig sektor	V3-1. Legge til rette for økt nasjonalt og internasjonalt samarbeid mellom næringsklyngene.	Klyngene, fylkeskommunen, Sørlandets Europakontor
	V3-2. Legge til rette for økt samhandling mellom akademia, offentlig og privat sektor.	Kommunene, fylkeskommunen, næringsliv, Universitetet i Agder, virkemiddelapparatet
	V3-3. Styrke kapasitet for å kommersialisere innovasjon.	Universitetet i Agder, fylkeskommunen, Innoventus Sør
V4. Verdiskaping er basert på bærekraftig bruk av menneskelige ressurser og naturressurser.	V4-1. Kartlegge muligheter og utvikle bærekraftig verdiskaping på bakgrunn av kunnskap om naturressurser og kulturverdier.	Fylkeskommunen og kommuner

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
	V4-2. Ivareta landskap, naturmangfold, friluftsområder, landbruksområder, strandsonen og kulturmiljø for fremtidige generasjoner gjennom utvikling, bruk og vern.	Fylkeskommunen og kommuner
	V4-3. Etablere Blått kompetansesenter Sør i Flødevigen, og videreutvikle et ledende kompetansemiljø for kyst- og havforskning.	Havforskningsinstituttet Flødevigen, Centre for Coastal Research ved Universitetet i Agder, NIVA (Norsk Institutt for vannforskning), GRID-Arendal, Partnerskap for blå vekst, Lister Nyskaping
	V4-4. Etablere Grønt kompetansesenter Sør som knyttes geografisk opp mot grønn industri der ressursene er.	Fylkeskommunen, Sørlandets fagskole, Universitetet i Agder, næringsaktører, Innovasjon Norge, Åmli kommune
	V4-5. Etablere bedriftsnettverk innen treindustri, marine og maritime næringer.	Innovasjon Norge, fylkeskommunen, regionene, næringene
	V4-6. Sikre infrastruktur med jernbanen gjennom skogsbeltet, og etablere lokale jernbaneterminaler for tømmeropplasting.	Åmli kommune, i samarbeid med Jernbaneverket, Bane NOR og skognæringen
	V4-7. Støtte opp om teknologioverføring og kompetanseutvikling på tvers av sektorer og bransjer.	Offentlig sektor, klynger og næringsaktører, Universitetet i Agder

UTDANNING OG KOMPETANSE

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
U1. Sysselsettingen har økt, særlig for utsatte og marginaliserte grupper.	U1-1. Øke bruken av kombinasjonsklasser.	Kommuner, fylkeskommunen
	U1-2. Legge til rette for at innvandrere kan bygge videre på sin formelle utdanning fra hjemlandet og sikre en formell godkjent utdanning i Norge.	Universitetet i Agder og høyskolesektoren, IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet), NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen)
	U1-3. Etablere «Arbeidspraksis-torg» som tilbyr praksisplasser til personer som ønsker seg arbeidserfaring.	Fylkeskommunen - karrieresentre, offentlig sektor, næringslivet, frivillig sektor
U2. Det har skjedd betydelige forbedringer når det gjelder likestilling, inkludering, fysisk og psykisk helse.	U2-1. Følge opp tiltakene i Veikart for bedre levekår og Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold.	Fylkeskommunen, kommunene
	U2-2. Legge til rette for at alle innbyggerne kan bruke kollektivtransport til skole og utdanning.	Fylkeskommunen, Agder kollektivtrafikk
	U2-3. Utarbeide tiltak for å øke andelen mannlige barnehagelærere og lærere på trinn 1-7.	Universitet og høyskole, kommuner
U3. Barnehager, skoler, høyere utdanning og bedrifter fremmer helse, trivsel og læring.	U3-1. Kartlegge behov for kompetanse, etter- og videreutdanning for pedagogisk ansatte i hele utdanningsløpet og etablere tilbud basert på det.	Universitet og høyskole, Fylkesmannen, skoleeiere og utdanningsaktører
	U3-2. Gjennomføre systematisk kartlegging av barn og unges generelle utvikling, psykiske helse og livskvalitet.	Kommuner, fylkeskommunen
	U3-3. Innføre rutiner for å sikre at barn og unge har et trygt og godt barnehage- og skolemiljø.	Kommuner, fylkeskommunen, Fylkesmannen
	U3-4. Legge til rette for at skolebygg og områdene rundt kan brukes som arena for fritids- og kulturtillbud for alle, for både organisert og egenorganisert aktivitet (åpne skolebygg utover ordinær skoletid som en arena for skolearbeid og sosiale aktiviteter.)	Fylkeskommunen, kommuner
	U3-5. Bruke digitale pedagogiske verktøy i alle barnehager for å fremme tidlig innsats og barns utvikling av digital mestring.	Kommuner

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
U4. En høyere andel elever og studenter gjennomfører videregående opplæring, fagskole og høyere utdanning.	U4-1. Styrke overgangen mellom videregående opplæring og arbeidslivet for unge som strever.	Fylkeskommunen, NAV
	U4-2. Etablere gode rutiner for samarbeid i overgangene gjennom hele utdanningsløpet.	Kommuner, fylkeskommunen, universitet og høyskole, opplæringskontorer, NHO (Næringslivets Hovedorganisasjon), NAV
	U4-3. Satse på økt bredde og kvalitet på bachelor-, master- og ph.d.- utdanninger.	Universitet og høyskole
	U4-4. Jobbe for å gjøre fagskolens tilbud bedre kjent.	Fylkeskommunen
	U4-5. Legge til rette for at innbyggere i distriktene kan ta utdanning på fagskole- og universitetsnivå.	Fylkeskommunen, universitet og høyskole, Lister kompetanse
U5. Det er god balanse mellom tilbud og etterspørsel i det regionale arbeidsmarkedet.	U5-1. Øke antall læreplasser innen utdanningsprogram hvor det er behov for arbeidskraft.	Opplæringskontorer, NHO (Næringslivets Hovedorganisasjon), fylkeskommunen, kommuner, NAV, statlige etater
	U5-2. Kartlegge behovet for kompetanse i rådgivertjenesten, spesielt innen karriereveiledning, og gjennomføre kompetansehevingstiltak som møter elevenes behov for å ta gode karriere- og utdanningsvalg.	Universitet og høyskole, fylkeskommunen, kommuner
	U5-3. Jobbe for at Sørlandet sykehus helseforetak oppnår kvalitet på nivå med et universitetssykehus.	Universitet og høyskole, Sørlandet sykehus
	U5-4. Etablere tett dialog mellom arbeidsliv og tilbydere av utdanning om behovene for kompetanse i arbeidslivet (spesielt yrkesfagsutdanning og høyere utdanning).	Private arbeidslivsaktører, fylkeskommunen - karrieresenter, universitet og høyskole
	U5-5. Samarbeide om etablering og utprøving av nye lærefag.	Private arbeidslivsaktører, fylkeskommunen
	U5-6. Legge til rette for at studenter i høyere utdanning har gode tilbud om kobling til arbeidslivet.	Universitet og høyskole, offentlige og private arbeidslivsaktører
	U5-7. Samarbeide om å få flere offentlige- og næringslivs ph.d.	Universitet og høyskole, offentlige og private arbeidslivsaktører

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
	U5-8. Utvikle utdanningsløp for velferdsteknologi.	Universitetet i Agder, fylkeskommunen, kommuner, næringsliv, forskningsmiljøer, helsesektor
U6. Agder er internasjonalt anerkjent som kompetanseregion for fremtidens produksjon, distribusjon og bruk av energi.	U6-1. Tilby målrettet utdanning når det gjelder kompetansebehovene knyttet til "Electric Region Agder" på videregående skoler, universitet og høyskoler.	Fylkeskommunen, universitet og høyskole, fagskolen

TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
T1. All utbygging skjer etter prinsippene om samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.	T1-1. Utarbeide regionale bolig-, areal- og transportplaner med klare retningslinjer for en bærekraftig by-, tettsteds- og distriktsutvikling (vurdere utarbeidelse av regionale bolig, areal- og transportplaner i forbindelse med regional planstrategi).	Fylkeskommunen i samarbeid med kommuner og regionale statlige etater
T2. Der er etablert miljøvennlige, effektive og sikre mobilitetsløsninger som dekker innbyggernes og de besøkendes behov.	T2-1. Gjennomføre regional reisevaneundersøkelse.	Fylkeskommunen, kommuner, staten
	T2-2. Sikre regional og statlig finansiering av infrastruktur for miljøvennlig transport og innfasing av fremtidsrettede løsninger (jobbe for byvekstavtaler for Kristiansands- og Arendalsregionen).	Fylkeskommunen, kommuner, staten
	T2-3. Definere og etablere sammenhengende transportkorridorer for hele Agder, med effektive knutepunkter for person- og godstransport.	Fylkeskommunen, kommuner, havn, jernbane, næringsliv/transportører
	T2-4. Sikre internasjonale transportforbindelser - herunder Jyllandskorridoren - med god tilkobling til EUs hovedtransportnettverk.	Fylkeskommunen, kommuner, havn, jernbane, næringsliv/transportører
	T2-5. Samarbeide om prioritering og gjennomføring av godstiltak på Agder ("Sørlandets godsløft").	Fylkeskommunen som pådriver/koordinator. Samarbeid mellom myndigheter, infrastrukturforvaltere, transportører, næringslivet/klynger
	T2-6. Realisere utbygging av E18 og E39 med firefelts motorveistandard gjennom hele regionen og Rv 9 med gul midtstripe. Oppgradere Fv 42 og Rv 41 som stamvei for distriktene.	Fylkeskommunen, infrastrukturforvaltere
T3. Nødvendig infrastruktur for et lavutslippssamfunn er bygd ut.	T3-1. Arbeide aktivt for å få Sørvestbanen/Grenlandsbanen ferdig planlagt for utbygging innen 2030.	Fylkeskommunen, kommuner, Jernbaneforum Sør /Jernbanepattform Agder
	T3-2. Bygge ut en stabil og robust kraftinfrastruktur (f. eks. smart grid, landstrøm, ladestasjoner o.l.).	Fylkeskommunen, kommuner, Agder Energi
	T3-3. Bygg ut digital infrastruktur som bidrar til å redusere transportbehovet (f. eks. digitale helsetjenester, videomøter).	Fylkeskommunen, kommuner, Agder Energi

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
	T3-4. Iverksette tiltak for at transportsektoren blir utslippsfri.	Fylkeskommunen, kommuner, Agder Kollektivtrafikk, Agder Energi
	T3-5. Iverksette tiltak for utslippsfri bygging, drift og vedlikehold av vei.	Fylkeskommunen, infrastrukturforvaltere
	T3-6. Gjennomføre utbedringstiltak på vei og trafikkmiljø som bidrar til å redusere alvorlige ulykker.	Fylkeskommunen, infrastrukturforvaltere
T4. Andelen reiser som foretas til fots, med sykkel og med kollektiv er økt.	T4-1. Prioritere gang- og sykkelveier i areal- og transportplanlegging, utvikle sammenhengende infrastruktur med hovedsykkelveinnett og smarte snarveier som gjør sykling og gange mer attraktivt.	Fylkeskommunen, kommuner, staten
	T4-2. Sørg for prioritert og forutsigbar fremkommelighet for kollektivtransporten.	Fylkeskommunen, kommunene, Statens vegvesen
	T4-3. Etablere tverretattlig samarbeid for å styrke kollektivtransportens attraktivitet.	Fylkeskommunen, kommuner, Agder Kollektivtrafikk
T5. Infrastruktur for transport og kommunikasjon er tilpasset ekstremisituasjoner.	T5-1. Forebygge uønskede hendelser innen transportsektoren og minske følgene av disse.	Fylkeskommunen, Fylkesmannen, kommuner, Statens vegvesen
	T5-2. Sikre samfunnets behov for transport og kommunikasjon ved kriser.	Fylkeskommunen, kommunene, Statens vegvesen
	T5-3. Koordinere beredskapsinnsatsen på tvers av kommunegrensene.	Fylkeskommunen, Fylkesmannen, kommuner
	T5-4. Oppdatere risiko- og sårbarhetsanalyser som tar hensyn til klimaendringer.	Fylkeskommunen, Fylkesmannen, kommuner
T6. Digital infrastruktur er robust, har god kapasitet og internasjonal tilknytning.	T6-1. Bygge ut en stabil og robust fiberinfrastruktur (bredbånd, mobilnett) og etablere flere sammenhengende fiberkabler til og fra Agder, inkludert internasjonale sjøfiberforbindelser.	Fylkeskommunen, kommuner, næringsliv
	T6-2. Legge til rette for bredbåndsdekning for alle husstander og bedrifter.	Fylkeskommunen, kommuner

KULTUR

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
K1. Kultursektorens aktivitet innen forskning og utvikling er over landsgjennomsnittet.	K1-1. Innarbeide strategier for å øke forsknings- og utviklingsaktivitet innen kultursektoren i relevante planer og styringsdokumenter.	Fylkeskommunen, kommuner
	K1-2. Kommuner, fylkeskommunen og kulturinstitusjoner prioriterer offentlige ph.d.'er innen kunst- og kulturfag og etter- og videreutdanning av egne fagmiljøer.	Fylkeskommunen, kommuner, kulturinstitusjoner, Universitetet i Agder
	K1-3. Praktiske og estetiske fag prioriteres i hele læringsforløpet - fra barnehage til universitetsnivå.	Fylkeskommunen, kommuner
K2. Tettheten av kunstnere og kulturarbeidere er den høyeste i landet utenfor Oslo.	K2-1. Legge til rette for at offentlige bygg og lokaler brukes aktivt for å tilby kunstnere og kulturarbeidere verksteder, atelierer, studioer, residensordninger o.l. til rimelig husleie.	Kommuner, fylkeskommunen
	K2-2. Utvikle, styrke og samordne tilskudds- og stipendordninger for kunstnere og kulturarbeidere.	Kommuner, fylkeskommunen, regionale kompetansesenter
	K2-3. Etablere undervisningstilbud i entreprenørskap for kunstnere og kulturarbeidere.	Universitetet i Agder, regionale kompetansesentre
	K2-4. Legge til rette for og stimulere utvikling av digitale kreative næringer og ulike former for digital kultur.	Kommuner, fylkeskommunen, regionale kompetansesentre, kulturinstitusjoner, Universitetet i Agder
K3. Verdiskapingen knyttet til kystkultur, kulturarv i indre bygder og trehusbyene har økt.	K3-1. Jobbe aktivt for at uthavnene og Setesdalskulturen oppnår UNESCO verdensarv-status.	Kommuner, fylkeskommunen, frivillig sektor, kulturinstitusjoner
	K3-2. Etablere og videreutvikle bygningsvernssentre.	Fylkeskommunen, kulturhistoriske museer
	K3-3. Utvikle modeller for samskaping mellom aktørene innen immateriell kulturarv.	Fylkeskommunen, frivillig sektor, profesjonelle utøvere
	K3-4. Jobbe for at Riksvei 9 gjennom Setesdal får status som nasjonal turistveg.	Setesdal regionråd, Statens vegvesen, fylkeskommunen
K4. Samarbeidet mellom kultursektoren og reiselivet om	K4-1. Arbeide for at USUS-klyngen blir tatt opp i det nasjonale klyngeprogrammet eller oppnår tilsvarende nasjonal posisjon.	USUS

Mål mot 2030	Tiltak (veien til målet)	Ansvar for oppfølging og samarbeidspartnere
kulturturisme har oppnådd nasjonal status.	K4-2. Tilrettelegge kulturelle satsinger og regionens kulturarv for helhetlig attraksjonsutvikling.	Fylkeskommunen, kommuner, kulturinstitusjoner, USUS
	K4-3. Igangsette prosjekter for å utvikle digital kompetanse som kan skape nye kunstneriske uttrykk, levende formidling og nye arbeidsformer.	USUS, digitale kreative næringer, kulturinstitusjoner, regionale kompetansesentre
K5. Alle innbyggere har like muligheter til å delta på fellesarenaer for kultur og idrett og til å utvikle egne kreative evner.	K5-1. Utrede muligheter for utvikling og finansiering av gode digitale løsninger for å øke barns og unges deltakelse på kulturelle møteplasser.	Fylkeskommunen, kommuner, kulturinstitusjoner, frivillig sektor
	K5-2. Etablere flere tilbud for toppidrett på videregående skoler.	Fylkeskommunen, Olympiatoppen Sør
	K5-3. Gjennomføre årlige dialogmøter mellom offentlig sektor, frivillig sektor, profesjonelle fagmiljøer, næringslivsaktører m.fl.	Fylkeskommunen, idrettskretsene, frivillig sektor, profesjonelle fagmiljøer, næringslivsaktører, kommuner
K6. Alle innbyggere opplever å ha god tilgang til et bredt spekter av kultur- og idrettstilbud i nærområdet.	K6-1. Videreutvikle bibliotek, kulturskoler, ungdomshus, fritidsklubber og idrettsanlegg som arenaer for aktivitet, læring, debatt, mangfold og inkludering.	Kommuner, fylkeskommunen, frivillig sektor